

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA WE WROCŁAWIU**

50-413 Wrocław, ul. Walońska 3-5
tel.(071)344 65 87, (071)34 05 920, fax (071)34 05 922
e-mail: wroclaw@uokik.gov.pl

RWR 61-8/13/JM

Wrocław, 23.05.2014 r.

DECYZJA RWR - 10 /2014

I. Na podstawie art. 26 ust.1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2007 r., nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy oraz § 2 pkt 4 i § 5 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. *w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów* (Dz. U. Nr 107, poz. 887), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Mirosławowi Korbikowi, prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą Ośrodek Szkolenia Kierowców ARKA Mirosław Korbik w Gorzowie Wielkopolskim,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art.24 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, działanie przedsiębiorcy polegające na zamieszczeniu w § 3 ust.5 wzorca umownego p.n. „Regulamin szkolenia Ośrodka Szkolenia Kierowców ARKA”, postanowienia o treści:

„W przypadku przystąpienia osoby szkolonej do szkolenia praktycznego w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu, osoba szkolona automatycznie zostaje skreślona z listy osób szkolonych bez prawa do zwrotu opłaty za szkolenie, dodatkowo ośrodek ma prawo poinformować o zdarzeniu policję.”,

które jest tożsame z postanowieniem umownym wpisanym, na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, pod poz. 961

i nakazuje się zaniechania jej stosowania.

UZASADNIENIE

1.1. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura we Wrocławiu, dalej: „Prezes Urzędu”, zgodnie z przewidzianymi w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów kompetencjami, przeprowadził, w ramach postępowania wyjaśniającego (sygn. RWR 400-17/12/JM), m.in. analizę wzorców umownych stosowanych w obrocie konsumenckim przez przedsiębiorców prowadzących szkoły, m.in. wzorzec stosowany przez Mirosława Korbika, prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Ośrodek Szkolenia Kierowców ARKA Mirosław Korbik w Gorzowie Wielkopolskim dalej: „ARKA”.

W związku z powyższym, Prezes postanowieniem nr 65/2013 z dnia 8 kwietnia 2013 r. wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie podejrzenia stosowania przez ARKĘ praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, dalej: „ustawa o ochronie (...)”, polegającej na zamieszczeniu w § 3 ust.5 wzorca umownego p.n. „Regulamin szkolenia Ośrodka Szkolenia Kierowców ARKA”, postanowienia o treści: „*W przypadku przystąpienia osoby szkolonej do szkolenia praktycznego w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu, osoba szkolona automatycznie zostaje skreślona z listy osób szkolonych bez prawa do zwrotu opłaty za szkolenie, dodatkowo ośrodek ma prawo poinformować o zdarzeniu policję.*”, które może być tożsame z postanowieniem umownym wpisanym, na podstawie art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, dalej: „Rejestr”, pod pozycją 961.

Jednocześnie, ww. postanowieniem nr 65/2013 z dnia 8 kwietnia 2013 r., Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów materiały zgromadzone w postępowaniu wyjaśniającym sygn. akt RWR 403-30/12/JM, tj. wzorzec umowy p.n. „Regulamin szkolenia Ośrodka Szkolenia Kierowców ARKA”, dalej: „Regulamin”.

(dowód: karty 1- 5)

2. Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

2.1. Mirosław Korbik prowadzi działalność gospodarczą pod firmą Ośrodek Szkolenia Kierowców ARKA Mirosław Korbik w Gorzowie Wielkopolskim na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej. Przedmiotem działalności są m.in. pozaszkolne formy edukacji z zakresu nauki jazdy i pilotażu.

(dowód: karta nr 6, 10, 13-1428, 34)

2.2. W obrocie z konsumentami ARKA stosuje wzorzec umowy - Regulamin- w którym Prezes Urzędu dopatrył się postanowienia tożsamego z niedozwolonym postanowieniem umownym zamieszczonymi w Rejestrze (pkt 1.1. uzasadnienia decyzji).

(dowód: karty nr 4-5)

2.3. Na mocy wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, dalej: „SOKiK”, z dnia 12 kwietnia 2006 r. (sygn. akt XVII AmC 15/05) do Rejestru, pod poz. 961, zostało wpisane postanowienie o treści: „*Zleceniobiorca ma prawo usunięcia uczestnika szkolenia z pojedynczych zajęć lub dyscyplinarnego usunięcia z kursu, bez prawa zwrotu poniesionych opłat, w następujących przypadkach: - stawienia się na zajęcia dydaktyczne w stanie wskazującym na spożycie alkoholu lub innych środków odurzających, - podejmowania przez uczestnika szkolenia działań powszechnie nieakceptowanych społecznie, utrudniających pracę lektorów lub dezorganizujących działalność grupy dydaktycznej.*”

(dowód: rejestr klauzul niedozwolonych

http://uokik.gov.pl/rejestr_klauzul_niedozwolonych2.php)

2.4. Do postawionych zarzutów przedsiębiorca nie ustosunkował się. Zawiadomienie o wszczęciu postępowania wraz z postanowieniem nr 65/2013 z dnia 8 kwietnia 2013 r. zostało dwukrotnie przesłane do ARKI na adres wskazany przez niego w korespondencji kierowanej do Prezesa Urzędu w trakcie postępowania wyjaśniającego (adres z pieczętką przedsiębiorcy: „Ośrodek Szkolenia Kierowców „ARKA” Mirosław Korbik ul. Walczaka 25a/308 66-400 Gorzów Wielkopolski). Za każdym razem Poczta Polska zwracała list z adnotacją „Zwrot nie podjęto w terminie”. Korespondencję wysłano także na adres głównego miejsca prowadzenia

działalności (ul. Gen. Władysława Sikorskiego 115 Gorzów Wlkp.), będący jednocześnie adresem do korespondencji wskazanym w wypisie z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, dalej: „CEIDG”. Za pierwszym razem Poczta Polska zwróciła list z adnotacją „Zwrot nie zastano awizowano”, zaś za drugim razem – z adnotacją „zwrot-firma wyprowadziła się”.

tabela nr 1

L.P.	Data nadania	Data 1-wszego awizo	Data 2-giego awizo	Data zwrotu	Okres przechowywania w placówce pocztowej
List 1	8.04.2013 r.	14.04.2013 r.	22.04.2013 r.	30.04.2013 r.	16
List 2	7.05.2013 r.	10.05.2013 r.	20.05.2013 r.	28.05.2013 r.	18
List 3	14.06.2013 r.	18.06.2013 r.	26.06.2013 r.	3.07.2013 r.	15
List 4	19.07.2013 r.	zwrot w dn. 23.07.2013 r. z adnotacją „zwrot-firma wyprowadziła się”.			

(dowód: karta nr 6-12)

2.5. Ze względu na fakt, iż ARKA w CEIDG nie dokonał zmian głównego adresu prowadzenia działalności ani adresu do doręczeń, Prezes Urzędu wystąpił do Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Gorzowie, dalej: „WORD”, o podanie faktycznego adresu wykonywania działalności przez ARKĘ oraz czy w okresie od 1.01.2013 r. do 31.08.2013 r. do egzaminu przystąpiły osoby, które ukończyły kurs w ww. szkole jazdy i ile tych osób było. W odpowiedzi WORD podał, iż w ww. okresie do egzaminów teoretycznych przystąpiło łącznie 67 osób, a do egzaminu praktycznego – 114 osób. Natomiast zapytanie Prezesa Urzędu dotyczące adresu prowadzenia działalności WORD przekazał do Urzędu Miasta w Gorzowie Wlkp., który podał, iż ARKA „(...) przedsiębiorca prowadzący działalność pod firmą „Ośrodek Szkolenia Kierowców ARKA Mirosław Korbik “ jako aktualny adres ośrodka szkolenia kierowców wskazał – ul. Podmiejska 21A/21 66-4000 Gorzów Wlkp.” Na wskazany przez Urząd Miasta adres wysłano zarówno postanowienie nr 65/2013 z dnia 8 kwietnia 2013 r., jak i zawiadomienie o wszczęciu postępowania sformalizowanego. Przesyłka ta (awizowana w dniu 8.10.2013 r. i w dniu 16.10.2013 r.) została zwrócona w dniu 23.10.2013 r. przez Poczta Polską z adnotacją „Zwrot nie podjęto terminie”. Kolejne listy kierowane do przedsiębiorcy także były zwracane z adnotacją „Zwrot nie podjęto terminie”. Jedynie pismo Prezesa Urzędu z dnia 7.11.2013 r., wysłane na ww. adres ul. Podmiejska 21a/21, zostało przedsiębiorcy doręczone (zwrotne poświadczenie odbioru-karty 38-39).

(dowód: karta nr 13-30, 34-39, 41-45,47-48)

3. Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes Urzędu zważył:

3.1. Doręczenie zastępcze

W myśl art. 42 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (j.t. Dz.U. 2013 r., poz. 267), dalej: „kpa”, pisma doręcza się osobom fizycznym w ich mieszkaniu lub miejscu pracy. W razie niemożności doręczenia pisma w powyższy sposób pisma doręcza się w każdym miejscu, gdzie się adresata zastanie (art. 42 § 3 kpa).

Zgodnie zaś z art. 44 § 1 kpa, w przypadku gdy pisma nie można doręczyć w sposób wskazany powyżej :

- 1) poczta przechowuje pismo przez okres czternastu dni w swojej placówce pocztowej - w przypadku doręczania pisma przez pocztę,

2) pismo składa się na okres czternastu dni w urzędzie właściwej gminy (miasta) - w przypadku doręczania pisma przez pracownika urzędu gminy (miasta) lub upoważnioną osobę lub organ.

Przepis art. 44 § 2 kpa stanowi, iż „Zawiadomienie o pozostawieniu pisma wraz z informacją o możliwości jego odbioru w terminie siedmiu dni, licząc od dnia pozostawienia zawiadomienia w miejscu określonym w § 1, umieszcza się w oddawczej skrzynce pocztowej lub, gdy nie jest to możliwe, na drzwiach mieszkania adresata, jego biura lub innego pomieszczenia, w którym adresat wykonuje swoje czynności zawodowe, bądź w widocznym miejscu przy wejściu na posesję adresata .”

W przypadku niepodjęcia przesyłki w terminie, o którym mowa w ww. § 2, pozostawia się powtórne zawiadomienie o możliwości odbioru przesyłki w terminie nie dłuższym niż czternaście dni od daty pierwszego zawiadomienia, a doręczenie uważa się za dokonane z upływem ostatniego dnia okresu, o którym mowa w ww. art. 44 § 1 , a pismo pozostawia się w aktach sprawy (art. 44 § 3 i § 4 kpa).

Zgodnie z wypisem CEIDG główne miejsce prowadzenia działalności znajduje się w Gorzowie Wlkp. przy ul. Gen. Władysława Sikorskiego 115. Ten sam adres został wskazany także jako adres do doręczeń. Na pieczętce firmowej przedsiębiorca podawał adres: ul. Walczaka 25a/308 66-400 Gorzów Wielkopolski. Natomiast Dyrektor Wydziału Komunikacji w Urzędzie Miasta w Gorzowie Wlkp. wskazał ul. Podmiejską 21a/21 w Gorzowie Wlkp. jako aktualny adres ARKI. Korespondencja kierowana na ww. adresy została zwrócona ze względu na niepodjęcie jej w terminie. Tylko raz wróciła z adnotacją „zwrot-firma wyprowadziła się” (pkt 2.4. i 2.5. decyzji).

Listy kierowane do przedsiębiorcy przechowywane były przez Poczta Polską przez okres co najmniej 14 dni (tabelka nr 1, pkt 2.4 i 2.5. decyzji).

Podkreślić przy tym należy, iż pomimo zmiany miejsca wykonywania działalności ARKA nie dokonał odpowiedniej zmiany w CEIDG, w którym nadal widnieje adres ul. gen. Władysława Sikorskiego 115 jako adres głównego miejsca wykonywania działalności oraz jako adres do doręczeń (dowód: karta nr 28, 34-36).

Wskazać także należy, iż w trakcie postępowania wyjaśniającego pisma doręczane były przedsiębiorcy na adres ul. Walczaka 25a/308 66-400 Gorzów Wielkopolski., natomiast on sam, udzielając na te pisma odpowiedzi, zamieszczał pieczętke firmową o treści: „Ośrodek Szkolenia Kierowców „ARKA” Mirosław Korbik ul. Walczaka 25a/308 66-400 Gorzów Wielkopolski (...)” - (dowód: karta nr 3-5). Również pismo Prezesa Urzędu z dnia 7.11.2013 r., wysłane na adres ul. Podmiejska 21a/21 66-400 Gorzów Wielkopolski, zostało przez przedsiębiorcę odebrane (zwrotne poświadczenie odbioru-karty 38-39)

Stwierdzić zatem należy, iż zaszyły wszystkie przesłanki do przyjęcia fikcji doręczenia ARCE zawiadomienia o wszczęciu postępowania, jak i pozostałej korespondencji.

3.2. Zagrożenie interesu publicznoprawnego.

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy na podstawie przepisów ustawy o ochronie (...) jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów.

W opinii Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami ARKI. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy - naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie o ochronie (...).

3.3. Oznaczenie przedsiębiorcy

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie (...), pod pojęciem przedsiębiorcy należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Natomiast art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 672 ze zm.), definiuje działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły.

Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 tej ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą.

Mirosław Korbik prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej. A zatem - w świetle powyżej przytoczonych przepisów prawnych – jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie (...), do którego przepisy tej ustawy odnoszą się wprost.

3.4. Przesłanki naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

W ramach niniejszego postępowania postawiono ARCE zarzut stosowania niezgodnej z prawem praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na zamieszczeniu we wzorcu umownym - Regulamin - postanowienia tożsamego z postanowieniem umownym wpisanym do Rejestru pod poz. 961.

Art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie (...) stanowi, iż „*Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.*”, natomiast art. 24 ust. 2 określa, iż „*Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. — Kodeks postępowania cywilnego. (...).*”

Do stwierdzenia zatem praktyki z art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...) konieczne jest wykazanie, że spełnione zostały łącznie następujące przesłanki:

- 1) bezprawność działań przedsiębiorcy, polegająca na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru,
- 2) godzenie tymi działaniami w zbiorowy interes konsumentów.

Ad 1) Pierwsza przesłanka naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...) - bezprawność działań przedsiębiorcy

Zbiorowe interesy konsumentów podlegają ochronie przed działaniami przedsiębiorców, które są sprzeczne z prawem, tj. przepisami określonych aktów prawnych, a także sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami. Jak wspomniano wyżej, zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...), za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru.

Należy w tym miejscu wskazać, iż wzorce umowne wykorzystywane przy zawieraniu umów z konsumentami mogą być poddane kontroli abstrakcyjnej. **Kontroli abstrakcyjnej wzorca jako takiego (art. 479³⁶ – 479⁴⁵ k.p.c.) dokonuje się niezależnie od tego, czy postanowienia wzorca były, czy też nie były zastosowane przy konkretnej umowie.** Kontrola taka obejmuje klauzule pojedyncze lub zbiorowe (cały wzorzec lub jego fragment). Oceny postanowień w wypadku kontroli abstrakcyjnej dokonuje Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wyłącznie do kompetencji tego Sądu należy uznanie postanowień wzorców umownych za niedozwolone. Art. 479⁴³ k.p.c. rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Skutek tzw. prawomocności rozszerzonej następuje od chwili wpisania wzorca umowy do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa Urzędu, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Konsekwencją umieszczenia postanowienia umownego w w/w rejestrze jest to, że posłużenie się nim będzie miało skutek wprowadzenia do umowy **elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego**. Wpis do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych. Powyższe stanowisko Prezesa Urzędu zgodne jest z orzecznictwem Sądu Najwyższego, który w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (Sygn. akt III SZP 3/06) stwierdził, iż „(...) stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c., może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów (...)”. W uzasadnieniu do powyższej uchwały Sąd uznał m.in., że „(...) praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów art. 23a u.ok.ik. [obecnie art. 24] obejmuje również przypadki wprowadzania jedynie zmian kosmetycznych polegających na przedstawieniu wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej, co wpisana do rejestru (...). Przyjęta powyżej rozszerzająca wykładnia art. 23a ustawy o ochronie (...) znajduje również uzasadnienie w dyrektywach 93/13 oraz 98/27 a także orzecznictwie ETS dotyczącym zasady efektywności (...)”.

Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej i stąd niedozwolone będą także takie postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię.

Jak już wskazano, przedmiotem niniejszego postępowania jest wykazanie, że zakwestionowane przez Prezesa Urzędu postanowienie o treści: „*W przypadku przystąpienia osoby szkolonej do szkolenia praktycznego w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu, osoba szkolona automatycznie zostaje skreślona z listy osób szkolonych bez prawa do zwrotu opłaty za szkolenie, dodatkowo ośrodek ma prawo poinformować o zdarzeniu policję.*” jest tożsame z postanowieniem uznanym za niedozwolone prawomocnym wyrokiem SOKiK z dnia 12 kwietnia 2006 r. (sygn. akt XVII AmC 15/05) i wpisanym do Rejestru pod poz. 961. W myśl tego postanowienia: „*Zleceniobiorca ma prawo usunięcia uczestnika szkolenia z pojedynczych zajęć lub dyscyplinarnego usunięcia z kursu, bez prawa zwrotu poniesionych opłat, w następujących przypadkach: - stawienia się na zajęcia dydaktyczne w stanie wskazującym na spożycie alkoholu lub innych środków odurzających, - podejmowania przez uczestnika szkolenia działań powszechnie nieakceptowanych społecznie, utrudniających pracę lektorów lub dezorganizujących działalność grupy dydaktycznej.*” Uzasadniając swoje stanowisko SOKiK wskazał, iż zapis ten przyznaje przedsiębiorcy prawo do zatrzymania całej opłaty,

którą otrzymał do chwili wypowiedzenia konsumentowi umowy. Z uwagi na fakt, iż opłatę można wnieść z góry za cały semestr, naraża to konsumentów na nieuzasadnione straty. Zatem nadużyciem jest zastrzeżenie sobie prawa do zachowania wpłaconych pieniędzy. Zgodnie z brzmieniem art. 746 k.c. przyjmujący zlecenie może je wypowiedzieć w każdym czasie, ale musi zwrócić dającemu zlecenie wszystko to, czego nie wykorzystał do wykonanych czynności objętych zleceniem.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, iż kwestionowane postanowienie zawarte w Regulaminie, podobnie jak postanowienie wpisane do Rejestru pod poz. 961, daje przedsiębiorcy prawo do dyscyplinarnego usunięcia uczestnika kursu, we wskazanych w tym postanowieniu przypadkach, pozbawiając konsumenta prawa do żądania zwrotu poniesionych opłat. Prezes Urzędu nie podważa prawa przedsiębiorcy do rozwiązania umowy w przypadkach wskazanych w ww. postanowieniu, bo z całą pewnością dochodzi wówczas do uargumentowanej utraty zaufania do konsumenta, a nawet do niemożliwości spełnienia świadczenia przez przedsiębiorcę. Niemniej jednak, zgodnie z przytoczonym orzecznictwem, niedozwolone jest zastrzeżenie przez przedsiębiorcę zatrzymania całej opłaty za szkolenie, co ma miejsce w rozpatrywanym przypadku..

Z uwagi na powyższe należy uznać, iż kwestionowany przez Prezesa Urzędu zapis jest tożsamy z postanowieniem wpisanym do rejestru pod poz. 961. Bez znaczenia przy tym pozostają różnice w zapisach wynikające z użytych sformułowań i wyrazów, które nie wpływają na wykładnię klauzuli.

Ad 2) Druga przesłanka naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...) – godzenie w zbiorowy interes konsumentów.

W myśl art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stosowanie postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone jest praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Mówiąc o „zbiorowym interesie konsumentów” należy zaznaczyć, iż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie podaje jego definicji, wskazując jednak w art. 24 ust. 3, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy.

W niniejszej sprawie bez wątpienia mamy do czynienia z prawami licznej grupy konsumentów - wszystkich obecnych, jak i przyszłych klientów ARKI. Zatem, w rozpatrywanym stanie faktycznym, jej zachowanie nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, lecz mamy do czynienia z uprawnieniami określonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej, licznej grupy obecnych i przyszłych kontrahentów przedsiębiorcy.

Mając powyższe na względzie, Prezes Urzędu stwierdził, że zostały spełnione łącznie wszystkie przesłanki niezbędne dla zakwalifikowania opisanych działań jako praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...).

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 Kpc – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony

Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów we Wrocławiu.

Z up. Prezesa UOKiK
Dyrektor Delegatury we Wrocławiu
Zbigniew Jurczyk